

Kunnskapsdepartementet
postmottak@kd.dep.no

Vår saksbehandler: Åshild Olaussen	Kopi til	Vår dato 01.11.2013	Vår referanse 2008-0015	Deres referanse 12/1421
---------------------------------------	----------	------------------------	----------------------------	----------------------------

Unios hørings svar - forslag til endringer i universitets- og høyskoleloven

Unio viser til brev av 10. juli 2013 der vi blir invitert til å komme med høringsuttalelse til en rekke ulike lovendringer i Universitets- og høyskoleloven. Vi velger bare å uttale oss om de forslagene der vi har kommentarer til departementets forslag. Forslag som vi ikke omtaler i dette hørings svaret har vår støtte.

3. Klage på vedtak om godkjenning av utdanning

For Unio er det viktig at alle sider av et forvaltningsvedtak kan påklages, og vi vil presisere at vedtak fattet av NOKUT i prinsippet ikke skiller seg fra vedtak fattet av andre forvaltningsinstanser. Unio vil allikevel slutte seg til departementets vurdering og forslag til endring. Samtidig vil vi påpeke at det er nødvendig å tydeliggjøre at søkere som får avslag på sin søknad kan påklage dette og få klagenemndas vurdering av om vedtaket skal oppheves, slik at saken kan sendes tilbake til NOKUT for ny saksbehandling.

5. Rett til utsatt eksamen.

Forslaget om rett til utsatt eksamen i tre uker etter fødsel er en halvering av arbeidsmiljølovens minimumsbestemmelse om fødselspermisjon i §12-4 «Etter fødselen skal mor ha permisjon de første seks uker, med mindre hun fremlegger legeattest om at det er bedre for henne å komme i arbeid.» En fødsel er en stor påkjenning og mange vil ikke være i stand til å gå opp til eksamen allerede tre uker etter fødsel. Unio mener derfor at bestemmelsene om rett til utsatt eksamen må

ta utgangspunkt i bestemmelsene i arbeidsmiljøloven, og kan derfor ikke støtte departementets forslag til endring av § 4-5, 1. ledd.

Dersom det er flere studenter som har rett til utsatt eksamen av ulike årsaker, kan institusjonene samordne disse i én eksamen.

8. Informasjonsutveksling om vedtak om fusk og bruk av falske dokumenter

Unio mener at det må vurderes hvor lenge informasjonen skal oppbevares i slike register, og at denne begrensningen tas inn i loven. For øvrig slutter vi oss til forslaget.

10. Dekning av kostnader til advokat i utestengingssaker

Unio slutter seg i hovedsak til forslaget, men etterlyser noen presiseringer i forslaget. Det er behov for å presisere hva som skal til for at departementet eller klagenemden avgjør at det er brukt for lang tid. Vi ønsker også noen presiseringer for å understreke hvilke utgifter som dekkes av staten:

- I tilfeller hvor salæret blir satt ned på bakgrunn av vurdering gjort av departementet eller klagenemd skal det økonomiske tapet ikke tilfalle studenten. Advokat eller talsperson er den faglige ekspertten i slike saker, og må holdes ansvarlig for vurderingen av hvor lang tid en sak trenger.
- Vi vil også foreslå at § 4-8 femte ledd, andre punktum endres til «Nødvendige utgifter til dette dekkes av staten» og § 4-11 annet ledd, andre punktum endres til «Staten dekker alle omkostninger ved søksmålet for tingretten, lagmannsretten og høyesterett, herunder også nødvendig honorar til saksøkers advokat etter den offentlige salærsats.»
- Verken student eller utdanningsinstitusjon skal lide økonomisk ved særskilte skikkethetsvurderinger. Den økonomiske byrden for studenters juridiske hjelp tilknyttet skikkethetsaker bør ikke tilfalle utdanningsinstitusjonen som tar ut skikkethets sak. Det kan føre til ulik behandling av studenter, og i verste fall virke som et disinsentiv for å sette i gang en særskilt skikkethetsvurdering. Utgiftene bør dekkes av en dedikert nasjonal pott.

11. Tvungen avslutning av doktorgradsutdanning

Unio mener at det må skilles mellom tilsatte stipendiater og doktorgradskandidater uten tilsetningsforhold, og at dette skillet må være tydelig i lovverket.

For tilsatte doktorgradsstipendiater kan det ikke skilles mellom doktorgradsstudiene og tilsetningsforholdet når det kommer til sanksjoner som innebærer tvungen avslutning.

Forskerforbundet vil derfor understreke at forslaget om å delegere til institusjonene å fastsette nærmere regler for tvungen avslutning vil svekke stillingsvernet, åpne for lokale forskjeller og

svekke rettsikkerheten til de ansatte stipendiatene. Tilsatte doktorgradsstipendiater må behandles på linje med andre tilsatte i spørsmål om vesentlig mislighold og grov uaktsom uredelighet etter reglene i arbeidsmiljøloven og tjenestemannsloven. Det er ikke grunnlag for å forskjellsbehandle tjenestemenn som er tilsatt i stipendiatstilling fra andre tjenestemenn i disse spørsmålene. Tvungen avslutning kan derfor bare skje dersom det er hjemmel for opphør av arbeidsforholdet i hhv tjenestemannsloven og arbeidsmiljøloven. Dette tilsier at reglene om opphør av arbeidsforholdet i eksisterende lovverk er tilstrekkelig for å ivareta spørsmålene om tvungen avslutning for tilsatte doktorgradsstipendiater. I tråd med dette må det også være slik at det er tilsettingsmyndigheten som skal fatte vedtak om tvungen avslutning og opphør av tjenesten og ikke klagenemnden.

Unio mener at regler for tvungen avslutning av doktorgradsutdanning for kandidater uten tilsettingsforhold må fastsettes i universitets- og høyskoleloven – og ikke i institusjonenes reglement – for å sikre likebehandling og rettssikkerheten til kandidaten. Disse kandidatene bør også få rett til å få dekket sine advokatutgifter av institusjonen.

16. Innstegsstilling – ansettelse på innstegsvilkår

Unio mener at innstegstillingen er mangelfullt utredet og at det er for tidlig å igangsette forsøk. Her vil vi blant annet peke på at forholdet mellom innstegstillingen og den eksisterende stillingsstrukturen ikke er avklart. Videre at innstegstillingens forhold til den øvrige bruken av midlertidig tilsetting og bruken av postdoktorstillingen heller ikke er avklart. Dette må utredes før stillingen opprettes. Dersom stillingen likevel skal innføres må dette skje som en prøveordning.

Unio viser til at formålet med innstegsstillingen er å sikre større forutsigbarhet i forskerkarrieren. Vi mener at fast tilsetting skal være hovedregelen og at videre kvalifisering etter avlagt doktorgrad skal skje innenfor rammen av fast tilsettinger. I lys av dette er vi skeptiske til at det opprettes flere særordninger for de vitenskapelige ansatte som er med på å undergrave ordinære arbeidsrettslige prinsipper som gjelder arbeidslivet for øvrig. Denne gruppens arbeidsforhold er preget av høy arbeidsbelastning, konkurranse, kontroll og uforutsigbarhet. Et hovedproblem i dagens forskerkarriere er den utstrakte bruken av midlertidig tilsetting og de lange midlertidige karrierene. En årsak til den høye bruken av midlertidig tilsetting er at statlige universiteter og høyskoler gjennom tjenestemannsloven og universitets- og høyskoleloven har større adgang til å tilsette midlertidig enn øvrig arbeidsliv.

Uten at det skjer innstramming i lovverket, vil innføringen av innstegsstillingen bidra til ytterligere utvidet adgang til midlertidig tilsetting i sektoren. Unio foreslår at innstramming av adgangen til

midlertidig tilsetning enten skjer ved at innstegsstillingen erstatter postdoktorordningen, eller ved at adgangen til å tilsette midlertidig etter tjenestemannsloven strammes inn.

Regler om prøvetid er gitt i eksisterende lovverk, og innstegsstillingen skal ikke være en utvidet prøvetid for vitenskapelig tilsatte. Innstegsstillingen skal være en faglig kvalifiseringsstilling og universitets- og høyskoleloven må derfor tydelig angi hvilket kompetansenivå innstegsstillingen skal kvalifisere til. Unio mener derfor at det må fastsettes i loven at ved vurderingen av fast ansettelse skal det bare vektlegges om kandidaten er professorkompetent. Det kan ikke overlates til den enkelte institusjon å spesifisere hvilke krav som skal legges til grunn i den avsluttende vurderingen, slik det er foreslått i lovforslaget.

Ved oppnådd kvalifikasjon skal den tilsatte ha rett til fast tilsetning på dette stillingsnivået. Unio støtter derfor alternativ 1 i høringsforslaget om at ved oppnådd kompetansekrav så «ansettes vedkommende i fast stilling ved utløpet av prøveperioden.»

I dagens stillingsstruktur kvalifiserer avlagt doktorgrad til tilsetning som førsteamanuensis. Innstegsstillingen må følgelig kvalifisere for tilsetning til stillingen som professor. Unio mener derfor at §6-4 første ledd bokstav k bør endres til: « i innstegsstilling med sikte på kvalifisering for tilsetning på professornivå». Vi mener at det bør være anledning til å be om å bli vurdert for professorkompetanse underveis i løpet av tilsetningsperioden.

Innstegsstillingen må gi et realistisk kvalifiseringsløp frem til tilsetning som professor. Dette innebærer at tilsetningsperioden minst må være syv år og at stillingen minst må ha 75% tid til FoU for å sikre videre kvalifisering.

Hvis stillingen finansieres innenfor institusjonenes eksisterende budsjetttrammer vil det bli mindre fast tilsetning enn i dag. For å sikre at stillingen ikke fortrenger fast tilsetning, må stillingen derfor finansieres ved hjelp av friske midler over statsbudsjettet.

Innstegsstillingen må opprettes som en egen stillingskode på lønnsplan 17.510 på statens hovedtariffavtale og lønnsmessig på LR 24 på samme nivå som postdoktor, forsker 1109 og førsteamanuensis.

17. Bistilling

Unio er kjent med at flere institusjoner praktiserer to-årige tilsetninger i bistillinger og ser ingen grunn til at loven skal stramme inn på dagens praksis. Vi foreslår derfor at forslaget endres til «Det kan ansattes på åremål i bistilling. Åremålsperiodene kan være fra to til seks år.»

21. Avsetting av enkeltstyremedlem

Unio mener dagens bestemmelse i §9-8 er tilstrekkelig. Vi ser det ikke godtgjort av departementets korte begrunnelse hvorfor de nå ønsker å utvide bestemmelsen til også å kunne avsette enkeltmedlemmer i styret. Vi mener at forslaget ikke er forenlig med institusjonenes autonomi og selvstyre, i tillegg til at det vil kunne virke unødig disiplinerende på enkeltmedlemmer av styret. Unio går derfor mot forslaget og mener at bestemmelsen må videreføres slik den er i dag.

Vennlig hilsen
Unio

Ingjerd Hovdenakk
sekretariatssjef

Åshild Olaussen
seniorrådgiver

